

Sørine Gotfredsens prædiken 10. søndag efter trinitatis

Taler

Sørine Gotfredsen
Sognepræst og
samfundsdebattør

Dato

4. august 2024

Sted

Jesuskirken, Valby

Omstændigheder**Prædikentekst**

Matthæusevangeliet kapitel 11, vers 16-24

Salmer

Lyksaligt det folk, som har øre for klang
Jerusalem! i dag din konge græder
Min mund og mit hjerte
Guds kirkes grund alene
Gak ud, min sjæl, betragt med flid
Jesus! Frelser og Befrier

Det er formentligt ret tidligt i livet, at man begynder at stille sig selv spørgsmålet, om hvor meget man kan præge sin egen fremtid. Gradvist opfyldes man af tanker om, hvad man kan gøre for at undgå ulykker og på forskellig vis forsøge at sikre sig. For det kræver jo ikke den helt store fantasi at se for sig, hvor meget der kan gå galt.

For mig personligt bestod en stor frygt af forestillingen om at gå gennem hele livet uden at udrette noget af betydning. Bare sådan at gå til spilde. Selvfølgelig ønskede jeg også kærlighed og tryghed, men mest af alt føltes min første drøm som en trang til at udføre noget vigtigt. Gerne spektakulært og både med sjæl og krop. Jeg drømte især om at skrive bøger og spille fodbold, og uanset hvad man engang ønskede – eller nu ønsker – sig mest, bliver spørgsmålet ved med at spøge. Hvor meget kan jeg gøre for at påvirke min egen skæbne? Og måske endda i sidste ende min egen frelse.

Vi fornemmer, at nogen har gjort for lidt, da Jesus på sin vandring tilkendegiver stor utilfredshed med de mennesker, der ikke er blevet tilstrækkeligt påvirket af alt det, han har udrettet. De mægtige gerninger er sket, men har tilsyneladende ikke efterladt sig det helt store indtryk, og heller ikke tilsynekomsten af mænd med det helt ekstraordinære på hjerte virkede godt nok.

Johannes Døberen blev opfattet som en asketisk galning og Jesus som en uansvarlig levemand set i selskab med syndere og andre uheldige typer. De særligt udsendte blev ikke forstået, og nu nærmer konsekvensen sig, for Jesus taler om dommens dag, hvor det for nogen skal gå værre end for andre. Han er åbenlyst bekymret for ”denne slægt” og gør det klart, at det kan føre noget definitivt med sig ikke at tænke sig om i tide. Den forestilling må vi forholde os til, for hvorfor skulle det ikke også gælde for os? Og hvad nu, hvis der allerede er tegn på, at vi ikke tænker os godt nok om.

I hvert fald er der tankevækkende tegn at spore i en stor by, der i disse uger afholder global fest. Den store OL-åbningsceremoni i Paris forrige fredag har skabt en enorm debat, idet den var præget af et dominerende fokus på kønsdiversitet og et ret udtalt krops-udtryk. En enkelt episode skilte sig ekstra ud på grund af sin lighed med Leonardo da Vincis berømte maleri af den sidste nadver. Det så virkelig ud, som om disciplene i dette arrangement var blevet udskiftet med drag queens, alt imens Jesu egen plads midt for var overtaget af en let påklædt kvinde med en glorie om hovedet.

Nogen finder det stærkt overfortolket at forbinde det med kristen nadversymbolik, men det er jo lidt svært at komme udenom, at opstillingen minder om noget, man har set før. Det var grangiveligt, som om de meget

iøjnefaldende og kropsbevidste personer med overlæg var blevet placeret dér, hvor de første bærere af kristen Ånd før sad, og under alle omstændigheder inspireres man til at overveje sammenblandingen af kristen symbolik – tilsigtet eller ej – og det kropslige og seksualiserede udtryk, der her blev stillet så stærkt til skue. I en tid, hvor kroppen og de mange tanker om sex, køn og selvopfattelse fylder så meget, kan vi fare en smule vild i vores syn på, hvad det egentlig vil sige at være til.

Indsigten i det indre kan med andre ord i for høj grad komme til at vige til fordel for optagetheden af det ydre, og den voldsomme reaktion på det store show i Paris viser det. Diskussionen skyldes nemlig ikke blot en vis mæthed angående promovning af mangfoldighed, da man jo vel at mærke sagtens kan ønske ligeværd mellem alle og samtidig blive lidt træt af den allestedsnærværende demonstration af det.

Reaktionen skyldes også, at trangen til at manifestere sig gennem kroppen og det ydre kan få mennesket til på én og samme tid at fremstå hjælpeløst og utroværdigt. Jeg tror, at reaktionen på festen i Paris i virkeligheden rummer et stort vemod, for jo mere kroppen fremstilles på demonstrativ og grænsesøgende vis, desto mere kan man komme i tvivl om, hvorvidt det måske mere end noget andet handler om et lag af narcissisme, der lægger sig hen over den oprindeligt så smukke intention. Ligesom man kan fornemme, hvordan den stærke optagethed af kroppen placerer mennesket i en særdeles skrøbelig position, fordi kroppen jo har en udløbsdato.

Den franske forfatter Michel Houellebecq har stor sans for det vestlige individs afgudsdyrkelse af kroppen og fikseringen på det seksuelle, der kan virke som erstatning for et åndsliv, der er gået en smule tabt. I romanen *Elementarpartikler* skriver Houellebecq om dem, der i 1970'erne gik forrest i

ublu dyrkelse af kroppen. Hør blot: ”Og den kropsdyrkelse, de selv i allerhøjeste grad havde bidraget til at skabe, kunne kun nu, hvor deres eget kød slappedes, få dem til at føle en stadig stigende afsky for sig selv – en afsky ganske tilsvarende den, de kunne læse i andres blikke.” Der findes en pris for ophøjelsen af det udvendige.

Kristendommen er ikke i sig selv kropsfornægtende, det er vigtigt at huske, og Jesus beskriver jo netop sig selv som den, der modsat den asketiske Johannes både spiser og drikker og ér virkeligt til stede mellem mennesker. Jesus er som enhver anden både krop og Ånd, men som den eneste kan han adlyde sin krop uden at lade den tyrannisere sit indre. Dog kender han alt til vores kvaler med at kontrollere det fysiske, og han gjorde sine mægtige gerninger for at minde os om ikke gradvist at falde fra og selv vende os bort fra alt det, han bringer til os.

Menneskene i de byer, som han skælder ud på, har ikke forholdt sig alvorligt nok til hans bud om at elske, men lever formentligt mere egoistisk og udvendigt, end Guds søn bryder sig om. Sagen er nemlig, at man kan udvikle en så stor afhængighed af sin spontane fysisk styrede tilstedeværelse, at meget kommer til at dreje sig om den umiddelbare nydelse. Den man kan mærke i kroppen, når man spiser en softice eller bliver liggende i sengen en time mere.

Og nej, jeg siger naturligvis ikke, at man aldrig må spise is eller sove længe, men modsat alle andre skabninger har vi en indre stemme, der meddeler os det, når kroppen dikterer vores liv for meget. Når skævheden mellem krop og Ånd begynder at bide sig fast og blive til selvopholdende egoisme. Med tiden kan det komme til at føles, som om kroppens udfoldelse og ens identitet bliver ét, og når kristendommen betoner Ånd så meget fremfor krop, er det, fordi et menneskes livsperspektiv dag for dag kan forrykkes. Måske uden at man selv opdager det, og måske også uden at man ved, at det i længden kan føre til en følelse af afmagt.

Da jeg var barn og ung holdt jeg som sagt meget af at spille fodbold, og jeg elskede følelsen af harmoni mellem min krop, græsset og vinden. Lykkefølelsen minder om den, Tove Ditlevsen skriver om i digtet ”Det tabte land”. Ordene lyder sådan her: ”For hundred år tilbage har jeg leget, med stjerner ved en solbeskinnet kyst, hvor ingen nat var til og intet mørke, men alt var ungt og levende og lyst.”

Der findes en barnlighed i denne sansernes vold, som man også anede tilstedeværelsen af den aften i Paris, hvor det så ud, som om store børn i udklædningstøj havde sat sig på de mest fornemme pladser. Men som voksen forstår man bedre – i takt med, at de mange tegn på forgængelighed tager til – at man skridt for skridt må forstå sig selv som et åndeligt væsen. Kroppens lethed skal forgå, men jeg skal ikke, og det er dén åndsbevidsthed, vi kan miste i et moderne herredømme med menneskets krop på den fineste plads.

Jeg ønsker virkelig ikke at nedgøre det kropslige som en del af vores skabte jeg. Jeg følte mig selv på fodboldbanen lykkeligt til stede i det, og det er garanteret også Guds vilje, at vi kan det. Den spontane sansning er i sig selv smuk, men den må ikke få os til at glemme, at vores krop skal dø, og at den langt fra er det vigtigste ved et menneske. Den egentlige værdighed findes i os i kraft af noget andet, og lighed mellem os skal ikke først og fremmest trumfes igennem ved krop, men ved troen på Ånd. Hvilket jo også er vitalt at huske i vores samtale om aktiv dødshjælp og spørgsmålet om, hvad der kendetegner et værdigt menneskeliv i forhold til sygdom og handicap. Jo mere vi dyrker kroppen som kilde til vores sande identitet, desto mere får man fornemmelsen af, at den kan komme til at skygge for hvem, vi egentlig er.

Jeg tror på, at man kan præge sin egen skæbne, og jeg vil så gerne selv hele tiden fjerne mig lidt mere fra optagetheden af det udvendige. For der findes en dommens dag. Jesus siger det selv – ham, der er ven med syndere og vil give sit venskab til dén, der selv ved, at det er det, han er. En synder. På dommens dag efter dette lange fysiske liv skal enhver stå ansigt til ansigt med Jesus selv, og så skal man give køb på alt det, man – fra man var ganske lille – selv har skabt og tænkt og drømt. Hele selviscenesættelsen og beslutningen om, hvem man er – alt skal man være parat til at miste, for på dommens dag vil enhver nuance af syndighed og selvbedrag blive blotlagt og kun Gud ved, hvem du er. Hans barn, der helt uden selvhævdelse kan tage imod hans frelse i det evige liv, og allerede nu kan vi påvirke vores egen skæbne ved midt i tidens kropsfiksering og kamp for at fremstå mest autentisk at forstå, at det helt ægte inden i mig kender kun Gud.

Allerede nu kan vi underkaste os Jesu ord og mægtige gerninger som den sandhed, hele ens forsøg på at bygge en værdighed op skal ses i forhold til. Hver eneste dag lever vi i fare for at glemme, at værdigheden før noget andet gives gennem Jesu erklæring om at ønske at frelse ethvert menneske – og ikke gennem det billede, jeg gennem alle årene har skabt af mig selv. Mit udseende, min udfoldelse, min frihed, min kønsidentitet, mit alt. Det er i sidste ende ikke den, jeg er. Det er blot den, jeg opfører mig som, og på dommens dag skal jeg være villig til at miste alt det, der viser sig som sekundært og måske endda falsk. Er jeg ikke villig til det, er det mig selv, der falder fra.

Så hvad skal vi sammenligne denne slægt med? Måske med en stor olympisk fest midt i hjertet af Europa, det smukke forvirrede Europa, hvor menneskene så nemt kommer til at skabe sig – i det grundlæggende ønske om at skabe sig selv. Vi ligner børn, der bliver ved med at drømme om en tid, ”hvor ingen nat var til og intet mørke”, som Tove Ditlevsen skriver, men når man bliver voksen og mærker kroppens forgængelighed og lytter til Jesu ord, vokser den dybe tillid til,

at Guds Søn griber én, når kroppen ikke kan mere. Den dybe tillid til, at fordi man er Ånd, hører man ham til og kan sige – du skabte mig, min Gud, du opsøgte mig på jorden, og du vil have mig med på dommens dag. Hvis blot jeg er parat til at gå med. Allerede nu kan vi stræbe efter at huske, at hver eneste gang man tror, at man ved, hvem man selv er, ved man ikke nok. For vi er Ånd og dermed i sidste ende den, Gud vil at vi skal være. Amen.

Kilde

jesuskirken.dk

Kildetype

Dokumentation på online medie

Tags

10. søndag efter trinitatis, Anden tekstrække, Prædiken, Prædikener fra 2000-tallet

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/sorine-gotfredsens-praediken-10-sondag-efter-trinitatis>